

SOČA

(Večerno izdanje.)

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, jutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Oglaš in poslanice

se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v smopidih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vaeletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Kmetijsko društvo“ v Št. Petru.

V št. 100. dne 28. avgusta lani, torej pred letom dni, smo se bavili na tem mestu s kaplanom Ličanom in njegovim „kmetijskim društvom“, katero je bil on kot kaplan v Št. Petru poklical v življenje.

Tam smo omenili „Poslano“, v katerem je gospod Jakob Maraž, veleposestnik in trgovec v Vrtojbi, torej bližnji sosed Št. Petra, v satiričnih ali jako značilnih besedah ožigal delovanje tega farovškega društva, ki je „prav v spretnih rokah: mežnar in ob jednem krojač, duhovnik trgovec, poslovodja alkoholometer!“ Na občnem zboru lani je bil položen račun, iz katerega je bilo razvidno, da je bilo nakupilo društvo v takratnem zadnjem četrtletju blaga za 1363 gld. 65 kr., katero je šlo v Berlin, Drazdane in v Aleksandrijo. Dobička je bilo izkazalo društvo 682 gld. 38 kr., kar kaže nad 50%. Potem pa se v poročilu kar nakrat izgubi ves dobiček, kateri so požrli izredni troški. Z nad 50% dobičkom je torej delalo društvo, ali vseeno ni bilo moglo prenesti vseh troškov. Kako je moralo stiskati svoje člane, da je, ako odbijemo tudi „izredne troške“, delalo s 34% dobičkom! Na to smo omenili za primer z delovanjem kaplana Ličana ono njegovega znanega sobrata Rudolfa, bivšega kaplana v Trnovem na Kranjskem, pokazali, kako društvo škoduje pravemu trgovcu, kako isto zahaja na kriva pota, in končno smo vskliknili, da usoda kaplana Rudolfa utegne zadeti tudi Ličana, da bo kod „za goro“ premisljal o šempeterskem kmetijskem društvu, ako pade kot prva žrtev klerikalnega gospodarstva na Goriskem...

Od takrat naprej smo sledili skrbno „delovanju“ tega društva, katero pa je postajalo vedno bolj skrito, ker ni šlo in ni šlo prav izpod rok. Najprvo, ko je uvidel, da društvo gre rakovo pot, je storil kaplan Ličan ta za njega jako pameten korak, da se je poslovil iz Št. Petra ter prošil v Gorico na Placuto, kamor je tudi prišel in kjer slušuje še sedaj. Predno pa je odšel, je poravnal primankljaj, kateri se je bil takrat pokazal v društvu, to je 2000 kronic, če ga ni le „začikal“! Ličan je to lahko storil, ker je iz znane bogate rodbine v Ilir.

Bistrici, potem pa jo je odkuril v Gorico, prepustivši usodo društva nasledniku-kaplanu in mežnarju.

Marsikaj je bilo potem čuti o tem društvu na „katoliški podlagi“, marsikatera pikra beseda je padla na račun tega društva, in radi tega smo z zanimanjem pričakovali letošnjega občnega zbora, kateri ima pojasniti položaj tega društva ter s številkami pokazati, v koliko so opravičena razna sumničenja, izrečena nasproti imenovanemu društvu. Občni zbor je bil sicer naznanjen v „Prim. Listu“, tudi vršil se je, ali tako nekam tajno, da ni bilo mogoče ničesar slišati, ničesar poizvedeti. In molčal je tudi „Primorski List“, dasi bi bil poročal o tem farovškem društvu, ako bi bil imel le trohico kaj takega, kar bi bilo društvu v prilog. Molk na vse strani...

Večkrat že se je pripetilo, da je ostal kak zločin, kateri je storilo več oseb, zakrit v neko tajno meglo, ker vsi prizadeti so skrbno čuvali svojo tajnost, da so bila vsa poizvedovanja sodnijske oblasti brezuspešna. Nakrat, čez čas, pa so se zločinci sporekli med seboj, si očitali hudodelstvo, kar je prišlo do ušes še drugih, in zločin je bil odkrit. Nehoté se spominjamo te primere, ker se mutatis mutandis da izvrstno porabiti na molk v „kmetijskem društvu“ v Št. Petru. Tajno so držali vse ono, kar bi bil moral odkriti občni zbor javnosti, ali naposled so se sporekli, in današnji dan trdi nekdo v Št. Petru, ki je imel upogled v knjige in račune, da društvo ima primankljaja 25.000 K. Mi beležimo to, kakor smo čuli, kar je znano v javnosti. Ko jo je odkuril Ličan, je bilo primankljaja 2000 K, vsaj tako smemo soditi, ker je tako hitro zamašil tisto luknjo, do letošnjega občnega zbora pa je narasel primankljaj na 25.000 K. To je grozno! Da utegne biti vse to res, v to kaže dovolj molk, skrbno čuvanje tajnosti, okolnost, da društvo ne trči več — 2 vagona krompirja so poslali letos po svetu, drugega nič — in pa v glavnem trditev onega moža, ki je imel upogled v račune. Da je pa umevno, da je mogoč tak primankljaj, v to nam služi dejstvo, kako so tržili. Neki v tem oziru naravnost gorostasen slučaj smo navedli v št. 65. letos, ne da bi bili izrecno imenovali, da se tiče „kmetijskega društva“ v Št. Petru. Čujte:

„Sedaj se masijo, kakor morejo in znajo. Da je zguba, pa še kaksna, to je gotova stvar, ali o tem kedaj pozneje. Te dni je bil posetil tisti nesrečni kraj z ono nesrečno zadruzo nje glavni zastopnik iz nekega velikega mesta, ki jim je razlagal, da so lani izgubili dobrih 5000 gld., in to le po njih „katoliški“ neumnosti, ali pravzaprav hudobiji. Zadruga je imela pogodbo le z njim, da mora vse njemu poslati proti 8% provizije. Ali glej, tu pričinja „gšeftgajst“. Ti spekulativni zadrugarski modrijani so pa posiljali vseeno tudi drugim, ki so naročili blago ter obljubili za isto višjo ceno. „Hā, tako prihranimo provizijo, katero treba drugače šteti zastopniku, in dražej prodamo!“ Pa smola smolasta. Tisti naročniki so bili ljudje, ki poznajo poštenje malo ali nič. Takoj po prejetju so prodali blago za vsako ceno, zadrugi pa niso nič plačali, ker nimajo nič. Pripetilo se je celo, da je kupil eno partijo blaga za 130 gld. prav zastopnik zadruge, ker mu je cena ugajala, a zadruga ni prišla niti beliča, naročnik pa 130 gld. Ko so ti kupejski modrijani spregledali, kam so prijadrali, so jen'ali, ali glej, zopet „kšeftgajst!“ Obrnili so se do svojega zastopnika, naj hodi izterjat one postranske odjemnike. Šel je, čeprav prepričan, da ima opravila s čudnimi trgovci, izterjaval, še celo v zapor je šel tirjat nekoga, katerega so bili vložili tje radi prejšnje sleparije.

Pravijo, da oni zastopnik je skozi in skozi poštenjak, ali v kljub temu so mu poslali za ogromne troške od doma še čuvaja zraven, da ga bo nadzoroval! To je bil zopet „gšeftgajst“. Seveda so dolžni tudi zastopniku. Pa še celo potem so bili naredili pogodbo z njim za letos. Revež je čakal in čakal na blago, ali ker le ni bilo nič, se je potrudil sam doli, kjer je našel grozno pogorišče! Opeharjen je. Revež bi se bil lahko angažiral kje drugje in bi ne bil ostal na cedilu!

Iz tega je pač razvidno, da je že mogoč tako velik primankljaj, ako so že v tem slučaju tako „pametno“ ravnali!

Radovedni pa smo, kak račun je bil predložen pristojni oblasti, ali tak, ki odgovarja dejanskemu stanju društva, ali tak, ki ne odgovarja, ali sploh nobeden?

Opomoči pa si hočejo — korajže še niso izgubili! — s pivnico na „katoliški podlagi“, katero so otvorili letos, in z zalogo vina. — Dobili so nekega človeka, ki ima krémarsko „patento“, ki je torej mogel otvoriti krémo v društvu. Služi jim kakor hlapec, kateremu dajo toliko od litra, da morejo točiti vino ter ga prodajati na debelo. V tem pogledu so sle baje nekatere pritožbe na okr. glavarstvo. Kaj se ukrene, kdo ve! — Toda društvo še obstoji, nekako skrivnostno sicer, ali kljubu temu vendar tako očito, da utegne priti čas, ko pade kot prva žrtev klerikalnega gospodarstva na Goriskem.

Mi le obžalujemo tiste ljudi, ki so tako lahkoverni, da gredo na limanice vsakemu kaplanu in mežnarju, tudi v trgovini, ako prav mora dati vsakomur zdrava pamet to prepričanje, da kaplan naj bere mašo, mežnar naj ministruje in zvoni, trgovec pa naj trži. Vtikanje kaplana in mežnarja v trgovino v Št. Petru utegne še drago stati tiste deležnike, ki so v društvo vpisani, kar pa bo njim in drugim dobra šola za prihodnost!

DOPISI.

S Ponikev, koncem avgusta 1901. — (Bralno društvo. — Razno.) — Pustivši na strani vedno nunčevu kruljenje po naprednjakih, saj tega smo se tako že privadili, da menimo, da more to tako biti, da nas nunc zmerja v cerkvi z živalskimi naprednjaki, ni me volja tukaj razpravljati, kedo najbolj zasluži živalsko ime. Kdor je čital „Tutti frutti“ in dopise s Ponikev, tisti že dobro ve, komu najbolj pritiče živalski naslov, ampak nekaj drugega hočem poročati, ako mi sl. uredništvo „Soče“ blagovoli priobčiti. V neki letošnji številki „Soče“ je bil priobčen dopis s Ponikev, kateri je vspeval in dramil občane, da naj bi si osnovali in ustanovili bralno društvo, s katerim bi se širila zavednost in omika tudi med našim ljudstvom tu gori. Z veseljem moram priznati, da je padlo isto seme na rodovitna tla in da isti glas ni bil glas vpijotega v puščavi, marveč odzval se je s tolikajšnim odmevom, da ni tega nihče pričakoval! Pripravljeni so pristopiti v to društvo vsi zavednejši občani, izvzemši par nunčevih kilmavcev. Nič ni torej pomagalo vse nunčevu

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravskei.

(Dalje.)

Kamenje se orosi od vaših solz, pesek se napoji z vašo krvjo, doline se napolne vaših teles, toda jaz vam pravim: vi zmagate! Gospod prihaja kaznovat to mesto zločinstev, teme in ošabnosti, vi pa ste Njegove legije! In kakor je on odkupil grehe sveta z muko in svojo krvjo, tako hoče, da tudi vi z muko in svojo odkupite to gnezdo neresnice... To vam naj govori z mojimi usti!

Razprostrl je roke, uprl oči v višavo, njim pa je srce skoro prenehalo utripati, kajti čutili so, da njegov pogled vidi nekaj, česar ne morejo zapaziti njihove umrljive oči.

Lice mu je bilo spremenjeno, pokrito z zarjo, in zrl je v višavo, molče, kakor bi onemel vsled koprnenja. — Čez trenutek se je znova začel njegov glas:

„Ti si to, Gospod! ter mi kažeš svoja pota. Kako, o Kristus? Ne v Jeruzalemu, marveč v tem mestu satana hočeš postaviti Svoj prestol? Tukaj iz teh solz, iz te krvi hočeš pozidati svojo cerkev? Tukaj, kjer danes vlada Nero, ima stati večno Tvoje kraljestvo? O Gospod! Gospod! Ti zapoveduješ tem plašljivcem, da iz svojih kostij postavijo temelj pod Sion sveta ter mojemu duhu nalagaš, bdeti nad njim in nad ljudmi na zemlji... Evo, tu razlivaš Svoje

moč nad slabimi, da postanejo krepki, ter mi velelaš, da naj pasem Tvoja jagnjeta na vseh vekov veko... O bodi pohvaljen v Svoji zapovedi, ker nas vodiš k zmagi. Hosana! Hosana!...“

Oni, ki so se poprej bali, vstanejo, in oni, ki so bili obupni, se ojačijo z novo vero. Nekoliko glasov zalije: „Hosana!“ drugi pa: „Pro Christo!“, na kar nastane tišina. Jasni žarki poletnega jutra razsvetle kolarno in poobledele lica navzočih.

Peter, zamaknen v svojo prikazen, je še dolgo molil. Naposled pa se zgane, obrne se k zbranim ter reče:

„Evo, tako je Gospod zmagal vaš obup, tako pojdite tudi vi ter zmagajte v Njegovem imenu!“

In dasi je vedel, da zmagajo, vedel, kaj vse izraste iz njihovih solz in krvi, vendar se mu je glas tresel od ganutja, ko jih je jel blagoslovljati s križem ter je dejal:

„A sedaj vas blagosloviljam, moji otroci, na muke, na smrt, na večnost!“

Oni ga pa obkolijo, kličejo:

„Mi smo že pripravljeni, toda čuvaj se zlasti ti, sveta glava, ker ti si namestnik, ki vladaš v imenu Kristusovem!“

Tako govoreči so se dotikali njegove obleke, in on je polagal roke na njihove glave ter se poslovil od vsakega posebej, kakor se oče poslaavlja z otroci, katere pošilja na daljno pot.

Na to jamejo zapuščati kolarno, ker se jim je že mudilo domu in od onot v ječo in na pozorišče. Njih misli so bile odtrgane od sveta, njih duše so zletele v večnost ter so šli kakor v snu, toda navdušeni, da ono moč, ki je tičala v njih, postavijo nasproti moči in okrutnosti krvnikov.

Apostola je odpeljal Nerej, Pudensov sluga, po skriti stezi čez vinograd v svoje stanovanje. Vinicij je šel za njima, in ko dospeta do koč, vrže se nakrat apostolu pred noge.

Peter ga spozna ter vpraša:

„Česa si želiš, sin?“

Toda Vinicij po tem, kar je bil slišal v kolarni, že ni mogel ničesar več prositi. Objel je njegove noge z obema rokama, pritiskal k njim svoje čelo, proseč tako brez vsake besede milosti.

Apostol mu reče:

„Vem. Vzeli so ti deklico, katero ljubiš. Moli za njo!“

„Gospod!“ zavpije Vinicij ter objame še krepkeje apostolove noge. „Gospod, jaz sem revni črvič, ti pa si znanec Kristusov. Ti Ga prosi ter se potegni za njo!“

Tresel se je od bolečin kakor list na vetru ter butal s čelom ob tla, ker je poznal apostolovo moč in vedel, da mu jo samo on more povrniti.

Celo Peter je bil ganjen od te bolesti. Spomnil se je, kako je nekoč Ligija, karana od Krispina, ležala isto tako pri njegovih nogah, proseča ga sočutja. Spomnil se je, da jo je dvignil in potolažil, torej je dvignil tudi Vinicija.

„Sin“, reče mu, „moliti hočem za njo; toda pomni, kar sem rekel poprej onim obupnežem: da je sam Bog šel skozi muke na križu v smrt in da za tem življenjem se začne drugo, večno.“

„Vem, vem!“ Čul sem!“ odvrne Vinicij, lové zrak z bledimi ustnicami. „Toda ti, gospod, vidiš, da ne morem! Ako je le treba krvi, prosi Kristusa, naj vzame mojo! Jaz sem vojak. Naj se mi podvoji, da, potroji muka njej namenjena, jaz jo hočem pretrpeti,

obrekovanje in laž, s katero je strašil občane, da kdor podpira bralno društvo, hudiča podpira, in da je to hudičevo društvo, društvo, katero ima pravila potrjena od c. kr. namestništva in ima namen oživljati in vspodbujati med ljudstvom veselje do čitanja podučnih knjig, raznih časopisov, gojiti narodno petje in napeljevati ljudstvo k lepemu in dostojnemu vedenju itd. in to društvo je po nunevem mnenju hudičevo? Res, lepi nazori, vredni gospoda Kodromaca! Podal se je ta za občni blagor vneti nazadnjak celo v hišo k najbolj naprednemu in povsodi spoštovanemu mladeniču, ročega, da naj pusti vso „to slabo reč“, namreč bralno društvo in narodno-napredno stranko; rekel mu je: Mene poslušaj, pusti to! Ko bi ti mene poslušal, bi bil lahko enkrat za župana. Nunc, le potolažite se in zapomnite si dobro, da v našem županstvu ne bodo nikdar klerikalci odločevali, kedo naj bo župan! In Vi, kedo ste pa Vi, da si prisvojate toliko vpliva v našem županstvu? Pojdite v Rakovec na Lagaršče, koliko pristave imate ondi? Nobenega! Vso čast takemu ljudstvu, katero zna misliti s lastno glavo! In v naši občini na Ponikvah, koliko jih menite spraviti na svoje limanice ob času občinske volitve? Lahko jih seštejemo na prste dveh rok. Na Petinah imate pač nekaj „črne“ garde, toda ta je brez pomena; oni ne bodo določevali usode našemu županstvu, za to bomo že skrbeli mi naprednjaki. Zapomnite si pa tudi enkrat za vselej, da tistega mladeniča ne privedete h klerikalni bandi, čeprav mu obljubite skofovsko mitro! Torej nunc, ne obljubavajte, kar ne morete nikoli dati, ostanite raje pri svojem poklicu in vršite zvesto dolžnost! Vam naložene, da se ne bodo ljudje pritoževali, kakor sedaj, ko je vsako nedeljo ob drugem času božja služba, enkrat ob 6. uri, drugič ob 8. itd.

Pri nas je že od nekdaj navada in prejšnji duhovniki so vedno imeli službo božjo ob 10. uri, in tako hočemo tudi sedaj imeti! Upošteval naj bi se nunc, da je on tukaj zavoljo nas in ne mi zavoljo njega!

Pustite pa tudi nas naprednjake na miru, posebno v cerkvi, v hiši božji nam razlagajte evangelij in sv. pismo, a ne politike, kajti s tem nehoti sam sebi največ škodujete; ko bi opustil politiko v cerkvi, morda bi Vas kedo spoštoval, sedaj se pa Vam smejejo, kedar začnete razsajati pred altarjem. Eni so že rekli, da ne bodo več hodili v cerkev, če ne odnehate s svojim ravnanjem in kavsanjem, drugi se Vam pa v cerkvi smejejo z opazkami: Pijan je, drugače bi ne mogel tako vpiti. Torej nunc, le pri svojih dolžnostih, in če nečete nam nič pomagati pri bralnem društvu, vsaj na miru nas pustite, pustite na „gmahu“ pa tudi naše županstvo, „narodno-napredno stranko“ in vse druge zemske ničevosti, kajti kakor menda sam sprevidite, Vaše kraljestvo ni od tega sveta! Glejte, da se onostranskega ne izgubite!

Iz Kanala. — Našim vrlim zaročencem Kar. Angeli in nevesti M. Lovišček kakor tudi Cir. Kocjančiču in nevesti M. Angeli čestitamo ter jim voščimo mnogo sreče, toliko več, ker se ni v Kanalu pripetila že več let tako lepa ženitev domačina z domačinko. Tako je pa tudi prav!

Ne pa tako pri naših kmetih, kateri si ho- dijo iskat nevesto iz hriba, katera bi imela eno koso več, ne oziraje se na spo- sobnosti, lastnosti in zadržanje. Potemtakem se ni čuditi, da po nekaterih kmečkih hišah nastajajo večni prepiri v družini....

Letos nas je Bog obdaril še s precej dobro letino, zlasti trgateg nam kaže, da že več let ne tako dobro. Vino pa bo v Ka- nalu še vedno naprej tako drago, kakor malokje drugodi!

Nekateri posestniki, ako pridelajo ve- liko sadja, tožijo, češ, da je preveč po nizki ceni, ter so bolj zadovoljni, da imajo malo, da prodajo drago. Tudi moram omeniti, da so mi znani slučajji, da nekaj let sem se je pobiralo pri nekaterih sadje zeleno, kateremu je manjkalo še mesec dni do dozorelosti. Sadje dozorelo je vedno več težje od zele- nega in ne vem na sploh, čemu trgati sadje prezgodaj.

Naši fantje bodo plesali — kakor je že starodavna šega — dne 15. septembra. Ples je očitna, nedolžna zabava. Kdor hoče gresiti, mu ni treba ravno, da gre na ple- sišče. Zatorej želim našim vrlim fantom in dekletem ter drugim: Dobro se imejte!

Lisjaki-Gabrje, dne 25. avgusta 1901. — Kadar se človek le malo odtegne iz svoje hiše ter meri korake po božji zemlji, pa hitro kaj izve. Tam proti sredi tega meseca sem bil dospel do vasi Gor. Lisjaki in čul sem tam, da sta dva moža, eden pol-Gaberc, drugi pol-Kraševac, poguzmala list „Primorec“, predno ga je hišnik sam videl in prečital. Potem sta jo pomuznila ven iz hiše ter ma- hala proti vasi Vrtočice in čitala vsak polo- vico lista po poti. Ali sta se pogodila za list z onim lastnikom? Pazita naj, da si ne pri- čitata nezgode v listu. Bolje ga vrniti in se opravičiti!

Letos kaže letina, da bo zelo bogata trgateg. Lepo je gledati grozdje, kako zori, ali prav nič lepo, ako pada iz zepa, kamor je prišlo na neposten način. Štirje fantje, menda iz G., so sli iz Sv. Križa, kakor sem čul, da od spovedi. Prišli so v hišo K., kjer so se nekaj časa prav surovo obnašali. Tačas, ko so bili v hiši, jim je padalo grozdje iz zepa, in sicer Rulandec. Potem ko jo od- mahajo od hiše s svojim voditeljem s kole- sarsko kapo, jo udarilo čez grič proti domu, ali na poti med vinogradi krenejo naravnost v vinograd lastnika K., kjer si naguzmajo prav lepe dozorele ziahtnine, katera jim je jako ugajala, seveda v božjem strahu! Kdo ve, ali so jim dali v Sv. Križu za pokoro, da morajo uzmat grozdje. Te junake poznamo. Naj se čujejo!

Domače in razne novice.

Succovaty v Brancl. — General Edvard vitez Succovaty, poveljnik tre- tjege kora, se je pripeljal v nedeljo v Bran- nico, pogledat spomenik in insignije slavnega našega slovenskega junaka, Andreja barona Čehovina.

Smrtna kosa. — V torek je umrl v Sovodnjah g. Anton Tomšič, veleposestnik, v starosti 72 let. Zapustil je 4 sinove. Naj mu bo lahka, zemlja domača!

Trgovski večerni tečaj za knjigovod- stvo, dopisovanje, trg. aritmetiko, menjično pravo itd. se odpre 15. septembra v Grici. Opozarjamo rodoljube iz mesta in dežele, da

se prijavijo pravčasno, ako želé obiskovati ta tečaj, v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrček.

Volilni shod narodno-naprednih vo- lilcev v Vipavi, dne 25. avgusta 1901. — Pisejo nam: Ta importantni shod je prav si- jajno dokazal, kako trdno je vkoreninjena napredna misel v lepi Vipavski dolini. Vi- pavec ostane slobodnega mišljenja, naj si ga nunci s se tako sladkimi besedami in grožnjami odvračajo od narodno-napredne stranke ter vabijo v svoj tabor.

Nad 1500 zavednih vipavskih mož ter kakih 200 klerikalcev se je zbralo ob 4^{1/2} uri popoludne na pristavi visokorodnega gosp. grofa Karola Lanthierija. Župan colski, Andrej Ročan, je pozdravil navzoče, ter jih na to pozval, naj si izbere predsednika. Z vsklikom je bil izvoljen predsednikom vrli bivši vi- pavski župan Anton Hrovatin.

Le ta je v poljudnih besedah nagovoril navzoče ter pozval kandidata gosp. Ivana Božiča, da naj poroča o dež. zbornem delovanju ter razvije svoj program.

Ivan Božič, burno pozdravljen, je po- ročal o svojem in narodno-naprednih dež. poslancih delovanju. Opozoril je zbrane vo- lilce, kako so pred 6 leti klerikalni poslanci pred dež. zbornimi volitvami mnogo obetali, a dokazalo se je iz njihovega neplodnega delovanja, da so njih besede ostale le obljube.

S kakšnim humbugom so pred 6 leti slepili klerikalci svoje volilce z deželno zava- rovalnico, a so jo letos sami pokopali v dež. zboru. (Referent je bil posl. Povše). Poslednje 6 letno zasedanje dež. zbora bilo je jako plodonosno, a to le vsled marljivega in vest- nega delovanja narodno-naprednih poslancev.

Zatrjeval je svojim volilcem, da pri vo- litvah ne gre za vero, ker se itak verska vprašanja ne rešujejo v dež. zborih. Narodno- napredna stranka ni nasprotnica veri in ona se celo zastopa načelo, da verska vprašanja naj rešujejo edino skofje, prelati in druga duhovščina a v posvetnih zadevah naj pa odločujejo posvetnjaki, ker tudi njim je vse- gamogočni Stvarnik vsvaril zdrave možgane. Ko je poslanec pojasnil še nekaj drugih stvari iz svojega delovanja, je končal svoj nad 3/4 ure trajajoči govor s povdarkom, da je njegovo preteklo poslanisko delovanje njegov prihodnji program.

Govor je bil z odobravanjem in grovi- timi „živio“ klici vsprejet.

Na to je nastopil dež. odbornik in dr- žavni poslanec dr. Ivan Tavčar, katerega je zbrano občinstvo burno pozdravljalo. — Le ta je v vznesenih besedah razkril vso nagoto klerikalne stranke, kritikoval je delovanje ljubljanskega skofa ter druge politikujoče du- hovščine in nje gospodarske organizacije. Da se je v svojem govoru dotaknil tudi dr. Zlindre, P. Vencajza in deželnozbornskega klerikalnega kandidata Franceljna Habeto- vega, je pač samo na sebi umevno.

Ko je konečno govornik pojasnil vo- lilcem, da bodé le v njihovo korist, ako bodé dež. poslanec izvoljen Ivan Božič, je končal svoj govor, kateri je bil sprejet z veliko pohvalo.

Na predlog Antona Hrovatina se je izreklo Ivanu Božiču za njegovo postopanje v dež. zboru popolno zaupanje ter se so- glasno proglasila Ivana Božiča zopetna kan- didatura.

Shod se je vršil v najlepšem redu in miru, le neki mlečnuzobi „Danci“ je hotel delati zgago, a volilci so ga kot nevolilca hitro deli na suho.

Dr. Tavčar o razmerah v Gočah. — Obsirneje se je dotaknil razmer na Gočah ter govoril tako-le: „Ko bi vipavski kmet le količkaj odprl svoje oči, moral bi opaziti, da za našo sveto vero nikakor niso zbrane raz- mere, kakor jih je ustvaril kurat Ferjančič na Gočah. Moj Bog, če bomo v političnih svojih bojih posegali po kolih, če se bomo jedni drugim svoje črepinje razbijali, potem ne bodo tepeni sami liberalci, potem bodo dostikrat tepeni tudi klerikalci, in morda tudi

tisti, ki stoje za njimi. To naj si na Gočah dobro zapomnijo! Pri tem pa nočem govoriti o obtožnici, o kateri se bo ravno razprav- ljalo v Ljubljani. Naj so obtoženi oproščeni ali obsojeni, jedno je gotovo, in to je, da mora pri vseh pametnih ljudeh vzbujati silne pomisleke, da je sploh pri vas na Vipavskem mogote bilo, da je prišel duhovnik na za- tožno klop, ker je baje sčeval sosedo na so- sede, ker je baje hujskal k silovitosti, in ker je zapeljal svoje dušne ovčice h krivemu pričevanju, to se pravi, ker je od svojih fa- ranov zahteval, da naj lažejo v imenu sve- tega Boga. (Viharno pritrdjevanje). Če bodo naši duhovniki iskali svoj poklic v pretepih, prišli bomo kmalu do tega, da bodo pričeli sploh z našimi fanti tekmovali: zjutraj bodo naši mašniki brali sveto mašo, pozneje o po- lunoci pa jih bomo čuli, korajžno ukati sredi vasi in na boj klicati nesrečne libe- ralce! — Prijatelji, v tem pogledu je treba resno govoriti: da je bila goška obtožnica sploh mogoča, — o obsodbi ne spregovorim niti besedice — da je bila že obtožba sama mogoča, in da smo doživeli, da na čelu ob- toženih marsira katoliški duhovnik, ki je tik drugega hudodelstva tožen tudi sleparije za- peljavanja h krivi prisegi, da smo doživeli, da so morali tega duhovnika odirati v pre- iskovalni zapor, ker se je bilo bati, da si boče drugače pristojil še več krivih prič, vse to bi moralo ljubljanskemu škofu pro- vzročati skrb, da bi ne mogel spati zdravega spanja niti jedno noč! Napravljati bi pa moralo pred vsem skrbi tudi državi sami, ker to, kar smo doživeli na Gočah, bi se ne smelo pripetiti v nobeni drugi državi. (Klici: Res je!) Vsaka druga država bi bila z že- leznó roko posegla vmes, ali pri nas se kla- njamo pred Rimom in zategadelj se bojim, da pridejo še časi, ko bode kurat na Gočah imel več oblasti v rokah, nego je ima c. kr. okrajni glavar v Postojini. Pri tem pa nikar misliti, da je moja vroča želja, da naj se napolnijo ječe z goskimi kmeti, in da naj se nedolžnim rodbinom odtegnejo zapeljani ti reveži. Bog mi je priča, da ne gojim take želje v svojem srcu, nasprotno, da se mi ti reveži do duše smilijo, ker o njih bi veljal za vsak slučaj izrek: saj niso vedeli, kaj so delali! In če bi se slučajno primerilo, da bi bil ta ali oni obsojen, bodite uverjeni, da se bomo prvi trudili, v namen, da bi zarek najvišje milosti obsejal te nesrečnike, tako da se v zlati svobodi zopet povrnejo k svo- jim ognjiščem in ubogim svojim rodbinam. (Živahno pritrdjevanje). — Mi namreč nismo stranka maščevanja, mi smo v pravem po- menu besede stranka miru in ljubezni!“

Dr. Tavčar o prijateljih kmeta in o vipavskem vinu. — Govoril je tako-le: „Visoko pesem Vam pojo tudi o tem, kaki prijatelji da so ti katoliški hinavci našemu kmetu. Samo za kmeta živé, za kmeta hočejo vse storiti, kmeta hočejo rešiti, z jedno be- sedo kmetu hočejo že na zemlji nebesa pri- praviti. Sustersič — ni prijatelj kmeta! Vencajz — ni prijatelj kmeta! Prvi je s svojo gospo- darsko organizacijo zapeljal svoj voziček v globoko blato, in vi vsi bodeste se doživeli čase, v katerih se bo cela ta organizacija podirala kakor iz kart narejena hišica. Dr. Sustersič in duhovščina, ki vam pri kolekturi vsak grozdek na roko jemlje, če je dosti težak, se bodeča že o pravem času resila na varno, ali mrtev pa bo na mestu obležal slovenski kmet in z zadnjimi groši boče pla- čeval vratolomne poskuse te vratolomne gospo- darske organizacije. Prvi izgled tega póloma se Vam že kaže v vinogradniškem društvu, katero je v slabi uri vodil Ivan P. Vencajz. Koliko se je pisalo in trobilo svoj čas o tem vinogradniškem društvu, vinorejcem po Do- lenjskem in Vipavskem so se z njegovo po- močjo obetali zlati časi, tako da smo si ko- vali upe, da bodeča Dolenjec in Vipavec uspešno konkurirala s francoskim šampancem (Veselosť). Ali kako je prišlo: Vinogradniško društvo se je skrčilo na slaboglasno gostilno,

samo da se ona reši! Ona je še otrok, gospod, a On je močnejši nego cesar, jaz to verujem, da je moč- nejši!.... Ti si jo tudi ljubil. Ti si jo blagoslavljal. Ona je še nedolžno dete!....

Znovič se je zgubil k Petrovim nogam ter po- navljal:

„Ti si poznal Kristusa, gospod. On te gotovo usliši. Prosi Ga za njo!“

Peter zapre oči ter jame uneto moliti.

Letni žarki ranega jutra zopet osvetlé obzorje. Vinicij je pozorno zrl na apostolova usta, pričakuje iz njih obsodbo k življenju ali k smrti. V tišini se je čul samo glas prepelice v vinogradih in zamolkel, od- daljen ropot mlina na salarijski cesti.

„Vinicij,“ ga vpraša apostol naposled, „ali ve- ruješ?“

„Kako bi bil sicer prišel semkaj, gospod,“ odvrne Vinicij.

„Torej pa veruj do konca, kajti vera prestavlja hribe. Ko bi tudi videl deklico že pod mečem krvnika ali v levjem žrelu, veruj še zmerom, da jo Kristus more rešiti. Veruj in moli, tudi jaz hočem moliti s teboj.“

Med tem dvigne lice proti nebu ter spregovori glasno:

„Usmiljeni Kristus, poglej na to bolno srce in potolaži ga! Usmiljeni Kristus, pomiri veter, ki raz- pihuje jagnjeto volno! Usmiljeni Kristus, ki si prosil Očeta, naj odvrne bridki kelih od Tvojih ust, odvrni ga tudi Ti od ust tega Svojega služabnika! Amen.“

Vinicij pa vzdigne roki k zvezdam ter zakliče:

„O Kristus! Jaz sem Tvoj. Vzemí mene namesto nje.“

Na vshodu se je jelo beliti nebo.

XI.

Popustivši apostola, odide Vinicij k ječi, in srce mu je bilo znova napolneno z nadejo. V globeli nje- gove duše sta še besnela strah in obup, toda on je dušil v sebi te glasove. Zdelo se mu je povsem nemo- goče, da bi priprošnja božjega namestnika in moč njegove molitve ostali brez vspeha. Bal se je biti brez nadeje, bal se dvomiti. „Verjeti hočem v Njegovo usmiljenje,“ je dejal sam sebi, „ko bi jo tudi videl že v levjem žrelu.“ In vsled tega sklepa je tudi veroval, je v njem trepetala duša ter je mrzel znoj zalival nje- govo čelo. Vsak utripiljej njegovega srca mu je bil sedaj molitev. Jel je razumevati, da vera prenaša hribe, kajti začutil je v sebi neko čudno moč, katere še ni poznal doslej. Zdelo se mu je, da s to močjo sedaj izvrši nekaj, kar se mu je še včeraj zdelo ne- mogoče. Časih se mu je zdelo, kakor da je vse že minilo. In kadar se je obup še oglašal v njegovi duši, se je spomnil one noči in onega svetega lica, obrne- nega proti nebu v molitvi. Ne, Kristus ne odreče ni- česar svojemu prvemu učencu, pastirju svoje črede! Kristus mu ne odreče in jaz ne obupam! In stekel je k ječi, kakor da ga tam pričakuje dobra novica.

Toda tu ga je našel nekaj nepričakovanega.

Pretorijanski vojaki, ki so se menjali na straži pred mamertinsko ječo, so ga vsi dobro poznali ter mu navadno pri obisku niso delali ovir. Toda to pot stopi k njemu stotnik ter mu reče:

„Oprosti, plemeniti tribun, toda danes imamo za- poved: ne pustiti noter nikogar.“

„Zapoved“ ponovi Vinicij in obledi:

Vojak ga sočutno pogleda ter nadaljuje:

„Da, gospod. Zapoved od cesarja. V ječi je mnogo bolnih; nemara se boje, da bi obiskovalci ne raznesli bolezni po mestu.“

„Rekel si, da velja zapoved samo za danes.“

„Opoludne se premene straže.“

Vinicij umolkne ter se odkrije, ker se mu je zdelo, da „pileolus,“ ki ga je imel na glavi, je iz svinca.

Vojak se približa tesneje k Viniciju ter reče z zamolklim glasom:

„Pomiri se, gospod. Straža in Urso jo čuvajo.“

Po teh besedah se pripogne ter na kamenitem tlaku nariše s svojim dolgim mečem podobo ribe.

Vinicij ga bistro pogleda.

„A ti si pretorijanec?“

„Dokler ne bodem ondi,“ odvrne vojak ter po- kaže ječo.

„Tudi jaz častim Kristusa.“

„Naj bo pohvaljeno Njegovo ime. Vem to, gospod. Ne morem te spustiti v ječo, tako ako napišeš pismo, oddam ga stražnikom.“

„Hvala ti, brate.“

Na to stisne vojak roko ter odide. „Pileolus“ se mu ni zdel več težak. Jutranje solnce je pokukalo izza obzidja ječe in pod vplivom te svetlobe jela je znova stopati nadeja v Vinicijevo srce. Oni vojak- kristijan je bil zanj nova priča moči Kristusove. Za trenutek obstane ter vpre svoj pogled v rudaste oblake nad Kapitolom in templom Jupitera Statorja in reče:

„Danes je nisem videl, Gospod, vendar pa verujem v Tvoje usmiljenje!“

(Dalje pride.)

kjer so imele svoj raj ponočne vlačuge, v kasi pa se je prikazal primankljaj, ki šteje na tisoč kron! Tako izgleda blagoslov gospodarskega delovanja gospoda Ivana P. Vencaja! In dolenske in vipavske vinogradnike je to društvo v resnici podpiralo. Ali pogledimo, kako! V deželo je privleklo na tisoče hektolitrov laškega in tirolskega vina ter je polagoma privadilo našo gospodo po farovžih in naše kmete po Gorenjskem, da so pričeli piti to vino in opuščati dolensko in vipavsko vino. (Veliko oporogence! Klici: Škandal! Lepi kmečki prijatelji!) In kadarkoli bi bil trža zopet bogato rodila, in bodete hoteli prodajati svoje vino na Gorenjsko, ali v druge slovenske kraje, pa vam bodo odgovorili: Vašega vina ne maramo; pred vami je bil tu pobožni oče Vencaj, in s katoliškim svojim vinogradniškim društvom nas je privadil na laško in tirolsko vino, katero sedaj pijemo v Božjem imenu! Vi Vipavci pa bodete odrinili z dolgim nosom, in jesih se vam bo delal po sodih v hramih! Pa še na drug način vam je Vencaj s svojim društvom škodoval. Da bi v prvem trenutku preslepilo vinogradnike po Dolenjskem in Vipavskem, prodajalo je prve čase tudi Dolenjca in Vipavca, in sicer najnižje in najslabše vrste, ali prodajalo ga je z reklamo za vino najvišje in najboljše vrste. Če si popil kupico te brozge, si se takoj v smrtnem strahu prijel za svoj trebuh, kjer te je v hipu začelo viti, da si se bal, da ti takoj poženejo dolgi žreblji iz trpinčenega zelodca! Če je Vaše vino, dragi Vipavci, v slabem imenu po Gorenjskem in drugod, krivi so tega katoliški gospodarski organizatorji, krivi je tega gospod Ivan P. Vencaj, ki je z vipavskim vinom in dolenskim vinom slovenskega kmeta ravno tako sleparil, kakor je ravno istega kmeta sleparil dr. Ivan Sustersič z zindro in umetnimi grozjili! Tako izgledajo ti prijatelji kmetkega ljudstva!

S Srpenice nam javljajo 27. t. m., da je bil kaznovan ljubljene kuratov radi presilnega izražanja svojega „katoliškega prepričanja“ na 14 dnevni zapor! Radi vplivanja na mladoletno pričo pa je sodnik tega katoliškega razgrajča izročil državnemu pravdnstvu. Tako daleč smo priplavali pod vodstvom g. kurata. Neka priča je hotela na „katoliški“ podlagi krivo pričati in sodnik je ves ogorčen pripomnil: „A taki katoličani ste na Srpenici, da celo krivo prišezete“. Izvajanja teh žalostnih razmer pridejo o priliki.

Abram je imel v nedeljo tu shodeček, v katerem je pravil, da so liberalci pravi pravcati zlodiji.

„Ovajanje“. — Vedno in vedno jim giblje po ustih beseda „ovajanje“, da jo rabijo tudi tam, kamor ne priče. Pravijo, da smo „ovajali“ prof. Berbuča, dr. Kosa, Klavžarja in sedaj „ovajamo“ Mrcino. Terorizem! No, „Gorica“ pač dobro ve, da kadar smo imenovali katerega teh mož v zvezi s članki v „Gorici“, smo tudi vedno zadeli, in omeniti je bilo treba ime, da svet ve, kake lumnarije pišejo po „Gorici“ taki ljudje, ki so za vse kaj drugega tu nego za združbarije. Da pripisujemo članek „Skrajna nedostlednost Gabrščka in njegove „Soče“ Mrcini, to pa ni res. Vemo dobro, da se on ne peča s tako vrsto „politike“. Pridevek „Mrcinov“ se tiče samo konca „Dalje pride“, ker „dalje pride“ je prišel med nami v prislovico na račun Mrcine, za kar seveda mi ne moremo nič. Zakaj je pisal članke z večnim „Dalje pride“? Sedaj naj pripise sam sebi, ako se ljudje, kadar citajo „Dalje pride“ pri kaki že tako dosti dolgi klobasi v „Gorici“ takoj spomnijo Mrcine ter pristavljajo „Mrcinov dalje pride“, še ne bo konca, vsi pišejo na dolgo kakor Mrcina! — Pa kako so sedaj hitri s kronami, poprej pa še črhiniti niso hoteli o njih, ko smo očito rekli: To in to lopovščino piše Mrcina! Ali seveda, oni so se le „informirali“ pri njem. „Informirali“ v istini pa so se tako, da je on sam pel in zvonil po papirju. Mi smo videli Mrcino, ko jo je mahal v „Nerodno“, ostal tam le toliko časa, da je oddal rokopis, ne pa da bi dajal informacije, in v nastopni številki „Gorice“ smo čitali grdo, infamno rovanje proti pevskemu in glasbenemu društvu, rovanje, katerega se mora sramovati vsakdo, kdor hoče biti še Slovenec. — In potem stil? Kaj mislite, da ne poznamo njegovega stila?!

Tolovajstvo v Gočah. — Obravnava v Ljubljani je trajala 3 dni. Kurat Ferjancič je tajil in zavijal celo take reči, katere je v preiskavi izpovedal. Vsi soobtoženci so tajili, kar se je dalo. Priča Ant. Hrovatin ml., vipavski župan, je potrdil, da odkar je F. v Gočah, je nasprotje med strankama hujše, L. Žgur, župan goski, potrdi isto, kurat zabavljal v cerkvi čez liberalce itd., učitelj Mercina izpove, da nasprotstvo v pravem pomenu je nastalo na Gočah šele od prihoda F. Celo med otroke je prišel prepir, da so kritični eni: Bog živi „Nanos!“ drugi: Bog živi „Triglav“, kar so se mogli naučiti le v cerkvi, orožniki stražmešter Ig. Turk je izpovedal, da odkar je F. v Gočah, je nasprotje hudo, v Logu v cerkvi je zmerjal liberalce z osli, norci, seme, psi itd. — Kuratovo pričo Rozalijo Dolenc so zapirli, ker se je pokazalo, da je pod prisego krivo pričala.

Izid obravnave naznanimo jutri v „Primorcu“.

Na Kranjskem je bilo letos več goriskih rojakov v letoviščih. V dotičnih krajih so šli tudi v cerkev k maši in pridigi, ali se niso mogli načuditi, da niso čuli prav nič

drugega, in to na več straneh dežele na Dolenjskem in Gorenjskem, nego edino le politiko in o volitvah. Na tako grd način „farbajo“ ljudstvo gledé na bližnje deželnozbornske volitve, da je strah in groza. Tako je bila nekje pridiga o naprednjakih, da hočejo biti naprej, kakor tisti hudobni angelji, ki so se hoteli dvigniti nad Boga, ali jih je Bog treščil v peklenko brezdnó, kjer je jok in skripanje z zobmi. Ravno tako bo z naprednjaki, ker se vzdigujejo nad Boga, kateri pa jih bo treščil v večni ogenj! Slepak tak pop! Potem pa jih je več poznosti: Le podložni bodite, pa poslušajte besedo božjo, in volite tako, kakor zapoveduje sveta cerkev! Le podložno sv. cerkvi pojdite na volišče! — Tako hočejo držati kmeta v temi. Tista „sveta cerkev“ je seveda pop sam. — Ali ni nobenega izdatnega sredstva proti takemu javnemu sleparstvu? Ali smo res že v Španiji?!

Strela. — Dne 27. t. m. je strela zadela hudo 26-letnega mladeniča Andreja Tavcarja iz Godenja st. 9 pri Dutovljah. Oče ga je klical zjutraj ob 7. uri na spalnico iz hiše. Ko odpre duri spalnice, švigne strela v steno nad duri, rani Andreja na bradi in na prsih, ga nekoliko ožge, da pade v nezavednosti na tla. Ko je oče čul, da je sin odprl duri ali da ne hodi po sobi, hiti takoj k durim, in ker je slep, se spotakne ob sina. Slutil je takoj, da se je moralo kaj pripetiti. Sklical je bližnje sosedo, ki so ranjenca spravili v posteljo ter ga pridno drgnili po vseh udih. Čez 20 minut je prvič zdihnil, in po dolgem drgnjenju se je nekoliko zavedel, na kar ga je napadel hud krč. Poslali so takoj tudi po zdravnika. Upanje je, da okreva.

Na c. kr. pripravilci za učiteljska v Podgori pri Gorici prične šolsko leto dne 16. septembra 1901. — Vpisovanje učencev bode dne 12., 13., 14. in 15. septembra od 9—12 ure predpoludne v tamkajšnjem šolskem poslopju. V ta zavod se sprejemajo krepki in zdravi dečki, ki so dosegli 14to leto (ali vsaj 13 in pol leta) svoje starosti ter z dobrim vspehom dovršili ljudsko šolo ali kak razred srednjih šol. — Za vsprejem se zahteva: zadnje šolsko spričevalo, krstni list, spričevalo o stavljenju kozic in zdravniško spričevalo o splošnem zdravstvenem stanju dečka.

Razglas. — Podpisano društvo je sestavilo zaznamek onih gospodarjev in gospodinj, ki so se oglašili oziroma bili oglašeni, da sprejemajo šolsko mladino na stanovanje in hrano, ter ga položilo pri gospodu Logarju, knjigovezu in trgovcu v Šolski ulici, roditeljem šolske mladine in nadaljnim stanovanjskim oglasom na razpolago. — G. Logar je bil tako prijazen, da je sprejel vpisovanje nadaljnjih oglasov od strani onih gospodarjev in gospodinj, ki žele in bodo želeli sprejeti šolsko mladino na stanovanje, podpisano društvo pa bode po svojem nadzorovalnem odseku, sestojecem iz uglednih in občesposlovanih učiteljev in učiteljic v Gorici in najbližnjih občinah, na to delalo, da bode stanovanjski zaznamek vedno bolj zanesljiv. Društvo ne misli opravljati policijske službe, ampak samo iti toliko roditeljem šolske mladine kakor gospodarjem in gospodinjam mestnih stanovanj prijateljsko na pomoč ter noče biti na nobeno stran nadležno. Ono hoče samo koristiti in se skrbno ogibati vsakega koraka, ki bi utegnil na eno ali na drugo stran škodovati ali nadlegovati. Priporočalo bode dobra stanovanja gospodarjev in gospodinj v ugodnih in urejenih razmerah in po svoji moči varovalo nesreče v prvi vrsti sinove in hčere učiteljskih družin, potem pa tudi one šolskih in učiteljskih prijateljev, če društvu za to naprosijo in pooblastijo.

Podpisano društvo se spoštljivo zahvaljuje vsem nim, ki so kakorkoli pripomogli, da je došlo do 24. t. m. oglasov za 44 stanovanj, med katerimi je večina onih, ki niso došli od gospodarjev in gospodinj ampak po drugih. — V zaznamku so na prvem mestu ona stanovanja, kjer so stanovali lansko leto gimnazijski osmošolci in za njimi pridejo druga bolj znana stanovanja za mladino srednjih in ljudskih šol.

Društvo je storilo v stanovanjski zadevi, kolikor je bilo pri začetnih ovirah mogote in pričakuje od roditeljev šolske mladine kakor tudi od gospodarjev in gospodinj potrebne previdnosti in briznosti, da bode mogote po društvu pričeto delo dobro nadaljevati. Društvo pričakuje od visjih mladinskih odgojiteljev potrebne pomoči v tej zadevi in se za njo uljudno priporoča.

Deželno učiteljsko društvo za Gorisko in Gradiscansko s sedežem v Ajdovščini, dne 27. avgusta 1901.

Predsednik: Tajnik:
Fr. Bajt, Ig. Krizman,

Razpis štipendijev. — Deželni odbor razglasa: Razpisuje se eden deželni štipendij 600 kron od 4, ki jih je ustanovil deželni zbor s sklepom 10. septembra 1888. v spomin stiri desetletnice vladarstva Nj. Vel. presv. Cesarja Franca Jožefa I.

1. Deležiti se morejo te ustanove dijaki, sinovi očeta rojenega, stanujočega in pristojnega v tej grofiji, slušatelji prava, medicine, eventualno modroslovja, politike ali višje poljedelske šole na katerem avstrijskem vseučilišču skozi vsa leta vseučilišnih studij, držec se obstojetih postavnih predpisov.

2. Prosilci naj podajo svoje vloge deželnemu odboru do 15. oktobra t. l. in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o premoženjskih razmerah dotičnih družin, o

tem, da so vpisani na kakem izmed navedenih učilišč in o dosedanjem napredovanju. Razpisujejo se dalje 4. deželni štipendiji po 400 kron za dijake z Goriskega, kateri so dovršili srednje in stopili v visoke šole. Pri podelitvi se bo gledalo na to, da dobita te štipendije dva dijaka slovenske in dva italijanske narodnosti. Če bi manjkalo dijakov izmed ene rečenih narodnosti, se sme nakazati štipendij dijakom druge narodnosti.

Štipendiji se bodo izplačevali v štirih četrtletnih odplačilih na prošnjo deleženca, ki mora izkazati, da je vpisan v vseučiliščno matrikulo in pozneje, da obiskuje učilišče.

Dotične prošnje se imajo podati deželnemu odboru v Gorici pisмено do 15. oktobra 1901., in sicer naj se jim priložijo spričevala zrelosti, vboštva in vpisa v eno izmed visokih šol.

Predsedništvo ustanovnega odbora bralnega društva „Čitalnice“ na Ponikvah naznanja, da bo imela „Čitalnica“ na Ponikvah dne 1. septembra ob 3. uri popoldne prvi občni zbor.

Pri veselic ženske podružnice društva sv. Cirila in Metoda v Dornbergu se je nabralo čistega dobička 218 K 66 v, od katerih se odposlje 84 K glavni družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano in 84 K društvu „Šolski Dom“ v Gorico.

Podarili oziroma preplačali vstopnino so: Velerodni g. Rudolf Arthofer, inženir podjetja vipavske železnice, 100 K, g. S. Skert, delovodja pod. vip. železnice, 9 K 60 v, g. Leopold Tögel 8 K 40 v, č. g. župnik Lovro Juvancič 4 K 60 v, g. Guerra 4 K 20 v, g. Zajec 2 K 60 v, g. Bajc 2 K, g. dr. Treo 1 K 60 v, g. čna Ana Trabi 1 K 20 v, g. Dominko 60, g. Rozina 60 v, g. Hiller 40 v, g. Turel 40 v, g. Jakl 20, g. Fratrik 20 v, g. Mermolja 20 v, g. Maks Ličen poslal 4 K, ker mu je bilo nemogoče udeležiti se veselice.

Tem potom se zahvaljuje podpisana podružnica vsem plemenitim podpirateljem naše prekoristne družbe, zlasti č. g. inženirjem P. Arthoferju ter kliče vsem: Bog povrni!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Dornbergu.

Oddelek vojaško-veteranskega društva v Dornbergu priredi v nedeljo dne 1. septembra 1901. veliko svečanost na dvorišču Andr. Sinigoja v proslavo rojstnega dne Njeg. Vel. presvitlega cesarja Frana Josipa I. in dvajsetletnico obstanka Dornberskega oddelka vojaških veteranov. Vpored: 1. Ob 8½ uri zjutraj sprejem predsednika; 2. Ob 9½ uri zjutraj udeležitev sv. maše; 3. Sviranje par komadov pred društveno pisarno; 4. Opoldne slavnostni banket, pri katerem svira godba več komadov; 5. Ob 3. uri plesni venček. — Vstopnina k venčku 1 K. Vstop je dovoljen le vablencem. Kdor se želi vdeležiti banketa, naj se oglašajo pravočasno. Zvečer umeteljni ognji. K obilni udeležbi te svečanosti uljudno vabi vse domoljube in prijatelje društva odbor.

Bralno in pevsko društvo „Školj“ v Šmarjah vabi na veliko veselico, katero priredi dne 1. septembra, točno ob 4. uri pop. Vpored: 1. B. Ipavec: „Domovini“, godba; 2. „Opomin k petju“, možki zbor; 3. Pozdrav; 4. D. Jenko: „Sto čutis“, možki zbor; 5. H. Volarič: „Male Slovenke“, potpourri; 6. Krojač Fips, igra v enem dejanju; 7. Hudovernik: „Naša zvezda“, možki zbor; 8. H. Volarič: Venček slovenskih pesmi, godba; 9. Šaljiv prizor; 10. „Tičica gozdna“, možki zbor; 11. Ples in prosta zabava. — Vstopnina k veselici 50 v, sedež 30 v. Vstopnina k plesu: I. do 9½ ure 2 K, II. do 2 popolnoti 2 K. Ker je polovica čistega dobička namenjena družbi sv. Cirila in Metoda, polovica pa za nabavo društvene zastave, se radodarnosti ne stavijo meje. K obilni vdeležbi vljudno vabi odbor.

Idrijski „Sokol“, ljubljanski in postojnski, so bili priredili veselico v nedeljo v Logatcu. Veselica je ob mnogobrojni udeležbi občinstva, kakor nam poročajo, vspela vsestransko ugodno.

Droblž. — Tisti mladi Bizjak, o katerem smo poročali, da je poskusil samonar v mestnem vrtu, ni bil nikdar finančni uradnik, kakor smo čuli prej v javnosti, marveč nekaj časa je služil pri finančnih stražnikih. Prenesi so ga v bolnišnico, kjer so konstatirali s Röntgenovimi žarki, da mu tiči kroglja v spodnjem delu pljuč.

Babica Marija Stabon iz Ločnika je povila v Trstu v bolnišnici 3 popolnoma zdrave dečke. V bolnišnico je šla, ker se je bala nenormalnega poroda.

Razgled po svetu.

Državni zbor bo sklican, kakor poročajo iz Prage, dne 20. oktobra.

Dr. Körber bo v kratkem obravnaval s prvaki raznih političnih strank gledé na zasedanje drž. zbora. Bajc upa, da se bo vršilo zasedanje redno.

Ruski car bo baje, kakor poročajo iz Londona, osebnó posredoval pri angleškem kralju, za mir v južni Afriki, ter sprejme tudi Krügerja v avdijenci.

Na Reki je razsajal v ponedeljek velik ciklon, in sicer se je dvignil tako ob 4. uri pop. ter povzročil mnogo škode. Na trgu

Adamičevem je polonil vse priprave pregrinjal pred kavarnami in restavracijami, razmetal stolice, pobil okna, nekatere strehe so odkrite, drevesa izravana. Nekatere polne vagona je porival vihar naprej po železniškem tiru in nekega 50-letnega moža Iv. Vela je pahnil ciklon pod tak železniški voz, ki je reveža zmastil. To je trajalo kakih 10 minut, potem pa se je vsul dež ter je lilo kakor v potokih. Tudi po polju je škoda velika.

Vojni minister Krieghammer, o katerega odstopu se je zadnje čase toliko govorilo, baje ne odstopi. Vsaj tako javlja „Fremdenblatt“, kakor trdi, iz verodostojnega vira.

Dve sodbi. — Pred par meseci je bila v Opavi neka beraska in zanemarjena deklica 14 let, ke: je vsled neznosne lakote napadla drugega otroka in mu siloma vzela kolaček, obsojena za 3 leta v težko ječo. V Lvovu pa je bil te dni obsojen bogat kanonik na 8 mesecev ječe, ker je enajst let kradel in poneverjal iz hranilnice, katere ravnatelj je bil ter škodoval tako ljudi za četrtilijona.

Vojna v južni Afriki. — „Daily Telegraph“ javlja iz Hilversuma dne 23.: Predsednik Krüger je izjavil tekom nekega pogovora, da se razun vedenja angleške vlade v položaju stvari ni ničesar spremenilo. Buri slede tisti taktiki, katero so imeli od začetka vojne. To taktiko so imenovali poprej vojaško, potem so jo imenovali iregularno vojevanje, sedaj je pa taktika obrambe.

Število Burov je sicer postalo manjše ali njih odpor nosi tudi danes na sebi vse znake pravičnega vojevanja. Voditelji Burov, vlada Burov in narod Burov vladajo še vedno. Proklamacija lorda Kitchenerja more napraviti le en učinek na Bure in sicer ta, da ogorča duhove, da jekli njih orožje in da jih dela trdovratneje v odporu.

Raznotero. — Na Reko so pripeljali s parnikom Sultan nekega tatu, ki je na Angleškem ukradel nad 30.000 gld. (3000 sterl.) Od tam so ga peljali na Dunaj, odkoder ga pošljejo na Angleško. Imenuje se William Morley ter je star 28 let. — Vest, da je nadvojvoda Franc Ferdinand po nesreči vstrelil neko žensko, se dementuje. — Češki deželni zbor je razpuščen. — Onega kanibala Bratusa v Mariboru, ki je bil obsojen na vislice, ker je spekel in jedel meso svojega otroka, so pomilostili v dosmrtno ječo.

Trpljenje ženstva v srednjem veku.

(Spis izven uredništva.)

Grozovito je trpelo ženstvo v kat. Evropi tekom srednjega veka, in to od 13.—18. stoletja. Kar se je gresilo v tej Evropi od 10. stoletja naprej do francoske revolucije 1789. nad kmetom v gospodarskem in moralnem oziru po grajski gospodi, je malenkostno proti temu, kar je kat. duhovnik sam kot tedaj najveljavnejši človek gresil nad ubogim ženstvom in zraven tudi moštvom v času od 13.—18. stoletja v sodistih, v katerih so kat. duhovniki sodili „copernice“.

Proti tedaj takozvanim „krivovercem“ je ta človek nastopal že od 9. stoletja naprej grozno, rabeč raztezalnice, rabeč neusmiljeno vse mučnice divjega časa in potem zažiganje na gromadah. V 13. stoletju je začel proti „coperniji“ divjati in tega izmišljenega greha je dolžil kat. duhovnik po večjem ženstvu in mej tem po večjem ubožneže in otroke ubogega kmeta-tlaka. Grozno veliko je število žensk, ki so morale zaradi te duhovenske domisljivosti o realiteti copernije najhujše muke pretrpeti v dolgih stoletjih 13—18. na raztezalnicah cerkvenih inkvizitorjev in so izmučene zažigali na gromadah po posvetnih oblastvih, ki so bila zgolj slepo orodje v rokah kat. duhovstva.

Slovensko pisane zgodovine molčijo o teh grozovitostih, molčijo zgolj o povzročiteljih te strasne bolezni preganjanja „copernije“. Slovenci imamo le zgodovinske spise, ki imajo c. kr. pečat. Časopisje se je tu in tam v najkrajših spominih dotaknilo teh grozot. Še pa živi mej Slovenstvom neumnost o coperniji in še je dost slov. duhovstva, ki na realiteto te neumnosti prišejejo. Treba je čb-sirnejše o tej največji grdobí dozdanje zgodovine Evrope in človeštva pisati. Povod k temu nam je dal tudi oni kurat, ki je nedavno hudiče iz mrtvašnice z vso preprisanostjo nevedneža hotel pregnati in ki nemara danes misli, da so bile v mrtvašnici zaprte ovce — hudiči.

Neuk človek, ki si ne ve tolačiti prikazni v naravi, je videl v dobrotljivih bogove, v škodljivih zle duhove. Kat. cerkev je imela dosti opravka, da je razne paganske bogove spravila ljudem iz čisla. Zle duhove paganstva je tudi razlagala kot ničeve, ali nekaj hudica je le pustila živeti. Glavna knjiga o običajih pri blagoslovljenju, pri podelitvi sakramentov, ki določuje rit naše cerkve „rituale romanum“, ima tudi navodila, kako se hudiči izganjajo. Eksorcizme jih imenuje, „zaklinjanja hudičev“. Začetkoma do 10. stoletja se duhovenstvo ni dosti pečalo s preganjanjem hudičev.

Se v 9. stoletju se predpisuje, da so zveze človeka s hudičem, shajališča ljudi z njim ničeve domisljije in vodstvo cerkve ukazuje, da naj duhovenstvo z vno ljudstvo v tej ničevosti podučuje. V 10. stoletju je pa že v mislih duhovenstva realiteta, da

se ženske in možki s hudiči shajajo, da na metlah ali kozlih jezdarijo skozi zrak ob velikih praznikih na shajališta z zlodjem ter s hudičem najhujše spolne netistosti in bogokletstva uganjajo. Nauk se odslahmal širi, da klubuje zlodej Bogu povsod na zemlji, kjer more, najraje pa s tem, da odvraca ženske od kat. cerkve.

Zlodej jim daje tudi moč, da znajo točo, nevihte delati, da zamorejo škodo pri živini učiniti, bodisi da crkne, ali pridejo krave ob mleko. Vse zlo, ki nad človeka pride, je sčasom delo hudiča in z njim v prav realni zvezi stoječih ljudi. Ta nauk spravijo menihi sv. Dominika v sistem. Pozneje jim pomagajo jezuiti ta sistem utrjevati. Papežstvo potrdi te nauke. Kat. cerkev prizna, da je vez mej hudičem in človekom realna, ne ničeva, proizvod bujne domišljije. Ta nauk se prouglasi kot sestavina kat. vere. Ves kat. svet je odslej naprej poln hudič v, ki se posebno z žensstvom, pa tudi z meškimi zvežejo po pogodbah, s človeško krvjo pisanih. Copernice so v vsakem kotu, ki s pomočjo zlodeja vernim ljudem škodujejo na razne načine, ki rade duhovnike od izpolnjevanja njihovih dolžnosti odvrtaajo, ki točo, boleznj povzročujejo, ki se z zlodjem na najnemarniši način spolno družijo. Pornografije so glavni predmet pisave tedajnih dominikancev, franciskanov, katerim je pred vsemi drugimi duhovniki papežstvo poverilo preganjanje zlodja in njegovih človeških drugov. Tekom stoletij se razvije grozna manija preganjanja copernic. Najučenejši bogoslovci tedajne kat. cerkve pišejo velike razprave o copernijah.

Tomaž iz Aquine, najučenejši bogoslovec srednjega veka in zdaj svetnik, po papežih novejšega časa kot vzor bogoslovnega učenjaka postavljen, prizna realnost zveze zlodjev s človekom. Copernice se preganjajo. Učenjaki cerkve so tekom časa našli natančna znamenja copernice. Krvava sodišča se razširjajo po vsem kat. svetu, ki imajo nalogo, copernice uničevati. Menihi iz navedenih redov in jezuiti vodijo ta sodišča. Papeža Gregor IX. in Inocencij VIII. izdasta posebna pisma, v katerih voditelje teh sodišč, inkvizitorje* potrdijo. Leta 1487. sta spisala Dominikanca: Jakob Sprenger in Henrik Institoris takozvano „kladvo copernic“ („Hexenhammer“). — V tej razpravi popisujeta ves sistem: kaj je copernija, kako zlodji, ki se imenoma navedejo in katerih je veliko tisoč, zacopranje izvrševajo, kako se je zacopranja rešiti in kako se sodniško copernice preganjajo, sodijo in kdo more biti sodnik v dotičnih sodiščih. (Seveda pišejo, da po papežu postavljeni duhovni inkvizitorji.) (Dalje pride.)

Zaloga piva

prve kranjske eksportne pivovarne na par in tvornice slada

T. Fröhlich-a na Vrhaiki-Kranjsko.

Glavni zastopnik za Gorico in deželno

Josip Rován

v Gorici — Rabatšče št. 20 — v Gorici.

Priporoča se p. n. častitim gg. odjemalcem v mestu in na deželi. Prodaja izborno pivo v sodčkih po 100, 50, 25 in 12½ litrov ter v plombovanih steklenicah po ½ litra.

Tvrška je bila odlikovana za svoje izdelke l. 1900.: v Parizu, Lionu, Bruselju, Rimu in Dunaju s prvimi priznanji.

Dobro urejene in z ledom preskrbljene podružne zaloge imata: g. Franc Furian, gostilničar in posestnik na Goričici pri Rebku in g. Andrej Šinigoj, gostilničar „Pri levu“ v Dornbergu.

Za blagohotna naročila se toplo priporoča rojakom v mestu in na deželi udani

Josip Rován.

Veliko zalogo

šivalnih strojev, dvokoles in slamareznice raznih sistemov prve angleške tovarne „Helical“ ima

SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Municipio št. 1

mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16

kjer je bila prej prodajalnica.

V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Stickerei).

Cene koles so v gotovini od 80 gld. naprej.

Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočamo z odličnim spoštovanjem udan

SAUNIG & DEKLEVA.

Josip Vidmar

v Gorici, ulica Bertolini št. 10
bode razprodajal

dne 5. septembra in naslednje dneve okoli 35 konj z opravo in 15 vozov z vsemi pritlikinami.

Karol Draščik

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisemnim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter lavoz zlatarne Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrška je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetiljnice. — Rožni venci. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Balzama lekarnarja A. Thierry-ja

z zeleno varstveno znamko nuna se razpošilja 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 4 krone poštnine prosto.

A. Thierry-jevo centifolijno ustno mazilo.

2 lončka K 3-50. — Razpošilja poštnine prosto proti predplačilo zneska

A. Thierry-jeva lekarna h Angelju varuhu v Pregradu pri Rogatecu-Slatini.

Dunaj, glavna zaloga: lekarnar C. Bradl, Fleischmarkt 1.

Budimpešta: Lekarnar J. pl. Török in dr. Egger.

Agram: Lekarnar S. Mittelbach.

— Povsod se dobiva na drobno. —

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine želočne kapljice

z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Tekapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé pokvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omočica in životna lenost (mrivost). Te kapljice tudi storé, da človek raji jó.

(Varstvena znamka).

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Trgovski večerni tečaj

za knjigovodstvo, dopisovanje, trgovsko aritmetiko, menjično pravo itd.
se odpre 15. septembra t. l. v Gorici.

Kdor želi obiskovati ta tečaj, naj se zglati v „Goriški Tiskarni“
A. Gabršček, Gosposka ulica št. 11.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semenški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga.“

Veliki prazni sodovi iz Srbije

iz hrastovega lesa z železnimi obroči, od 2, 7, 20, 30 do 70 hektolitrov, 6-7 cm debelosti v glavi, v popolnoma dobrem stanu, so na prodaj, kakor tudi kadi različnih velikosti. Natančneje se izve pri gosp. **L. Sternu**, na Franc-Josipovi cesti št. 9.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ-A,

v Pragi na Smihovu

(Praga-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816. se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših priznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočujočih sprisal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelé zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Sode iz hrastovega lesa

male od 56 litrov do 50 hektolitrov popolnoma v dobrem stanu ima na prodaj **Peter Birsa**, gostilničar v Gorici, Corte Caravaggio.

Mineralne vode

vseh vrst

se dobi v mirodilnici pri

A. JERETIČ-U

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.

Zaloge v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohišnega, štedilna ognjišča, peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico

izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. **Nussbaum-a** v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga

najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.